

Дане дослідження питання розвитку логістичного забезпечення НГУ повинно включати наступні етапи:

проведення аналізу основних вимог до онтології процесів логістичного забезпечення Національної гвардії України;

проведення розгляду загального подання онтології процесів логістичного забезпечення Національної гвардії України;

проведення аналізу основних етапів створення онтології процесів логістичного забезпечення Національної гвардії України.

Отже, виникає необхідність у створенні науково-методичного підґрунтя для розроблення методу формування архітектури інформаційно-аналітичної системи для підтримання та прийняття аналітичної системи рішень з питань логістичного забезпечення Національної гвардії України, а саме побудови онтології процесів логістичного забезпечення Національної гвардії України. Яка на відміну від існуючих буде урахувувати специфіку та сутність процесів логістичного забезпечення Національної гвардії України.

## УДК 629.362

**Кириченко А.В.**, доктор філософії PhD, старший викладач кафедри військової психології, Національний університет оборони України

**Кацмаза І.О.**, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, Національний університет оборони України

## **ПРОФЕСІЙНА АДАПТАЦІЯ ВОДИЇВ ДО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

*Професійний водій – це поєднання витривалості, досвіду й внутрішньої рівноваги. Той, хто впевнено веде машину на полі бою, стає опорою для всього підрозділу.*

*Андрій КИРИЧЕНКО*

Професійна адаптація водіїв до експлуатації військової техніки в особливих умовах є складним багатокomпонентним процесом, що поєднує професійні, психологічні та технологічні аспекти. Сучасні виклики російсько-української війни вимагають від водіїв швидкого опанування специфічних знань і навичок, які виходять за межі стандартної підготовки. Особливі умови експлуатації, зокрема підвищені ризики, стресові фактори та технічна складність машин, формують нові підходи до навчання та тренування особового складу.

*Професійна адаптація водіїв до експлуатації військової техніки в особливих умовах – це процес підготовки та пристосування водіїв до керування*

спеціалізованими військовими транспортними засобами в умовах підвищеної складності, ризику та нестабільності. Він охоплює формування технічних навичок, розвиток психологічної стійкості, освоєння нестандартних режимів роботи техніки, а також здатність діяти в екстремальних або бойових ситуаціях. Така адаптація забезпечує ефективність, безпеку та надійність виконання завдань у військових умовах.

*До особливостей професійної адаптації водіїв до експлуатації військової техніки в особливих умовах можна віднести:*

1. *Функціонування в надекстремальних психофізіологічних умовах.* Адаптація водія на полі бою передбачає не лише формування технічних навичок, а й значне психологічне навантаження. Постійний ризик ураження, інтенсивний шум, вібрація, обмеження огляду й вимушені тривалі періоди керування у стресовому середовищі потребують розвитку високого рівня стресостійкості. Водій повинен уміти зберігати концентрацію та здатність до раціональних рішень навіть за умов фізичної втоми та психологічного тиску.

2. *Освоєння специфічних прийомів маневрування на складній і непередбачуваній місцевості.* У реальних бойових умовах відсутні стандартні дорожні умови. Водії змушені долати вирви, руйнування, завали, болотисті ділянки, мінні загрози та інші перешкоди. Адаптація включає опанування тактичних маневрів: рух прихованими маршрутами, швидке ухилення від обстрілу, раптові зміни напрямку, використання природного рельєфу як укриття. Формується здатність читати місцевість та швидко прогнозувати потенційні ризики.

3. *Взаємодія з екіпажем, командуванням та іншими бойовими елементами.* Водій військової техніки діє як елемент єдиної бойової системи. Його рішення та дії мають бути узгоджені з командиром машини, навідником, десантом або підрозділом, який супроводжує техніку. Адаптація включає навички радіообміну, тактичного мислення та миттєвого виконання команд. Водій має розуміти загальний тактичний замисел, структуру операції, зони вогневого ураження, потенційні напрямки загроз.

4. *Здатність керувати технікою при часткових пошкодженнях або виникненні технічних несправностей.* У бойових умовах техніка часто працює на межі ресурсів. Водії повинні вміти оцінювати характер пошкоджень, встановлювати пріоритети ремонтних дій і швидко приймати рішення щодо продовження руху чи евакуації машини. Важливою є навичка роботи з нестійкою або частково виведеною з ладу системою керування, відсутністю електронних помічників, порушеними гальмівними або трансмісійними вузлами.

5. *Оперативна орієнтація в динамічному та небезпечному середовищі бойових дій.* *Поле бою* – це середовище, де інформація змінюється щосекунди:

переміщення ворога, поява нових загроз, зміна тактичної обстановки. Водій має швидко адаптуватися до цих змін, коригувати маршрут, ухилитися від небезпечних зон, реагувати на можливі засідки чи артилерійські удари. Значну роль відіграє здатність орієнтуватися в умовах обмеженої видимості – під димом, пилом, уночі або під час застосування засобів радіоелектронної боротьби.

6. *Формування високого рівня дисципліни, відповідальності та автоматизованих навичок.* На полі бою будь-яка затримка або помилка водія може мати критичні наслідки для всього підрозділу. Тому важливою особливістю адаптації є формування стабільної реакції на команди, чітка послідовність дій, здатність працювати за алгоритмом навіть у ситуаціях паніки. Поступово виробляється автоматизм, що дозволяє виконувати складні маневри без втрати часу та якості.

7. *Інтеграція сучасних технологій і засобів підтримки.* Сучасні бойові машини мають складні системи навігації, комунікації та моніторингу стану техніки. Адаптація передбачає здатність водія швидко опанувати цифрові інтерфейси, працювати з тепловізорами, бортовими комп'ютерами, системами нічного бачення й тактичними навігаційними комплексами. Це підвищує ситуаційну обізнаність та ефективність керування.

Таким чином, професійна адаптація водіїв до експлуатації військової техніки в особливих умовах є комплексним процесом, що поєднує технічну підготовку, психологічну стійкість та здатність діяти в умовах динамічної і небезпечної обстановки. Водій військової машини має опанувати не лише специфіку керування технікою на складній місцевості, але й навички тактичної взаємодії, саморегуляції та швидкого прийняття рішень. Ефективна адаптація значно підвищує боєздатність підрозділу, забезпечує збереження життя та техніки, а також сприяє виконанню бойових завдань із максимальною результативністю. Підготовка водіїв у бойових умовах потребує системного підходу, що включає тренування, моделювання реальних сценаріїв та розвиток особистісних і професійних компетентностей. Комплексність цього процесу визначає його ключову роль у сучасних військових операціях.

**УДК 622.273**

**Корнєв О.В.,** викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики Національної академії Національної гвардії України.

## **УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ**